

Bij discussie-/meningsvragen worden geen voorbeeldantwoorden gegeven.
De gegeven antwoorden zijn bedoeld als voorbeeld en als hulpmiddel om tot een beter begrip te komen van de muziek.

Vraag 4: Haydn:

- Bliksem: houtblazers, langere geaccentueerde tonen, violen dalende loopjes, enkele hoge uithalen door de fluiten.
- Donder: lage, snel herhaalde tonen, ondersteund door paukengeroffel.
- Tegenaccenten (syncopen) in de begeleiding zorgen voor onrustige sfeer.
- Alles zeer luid uitgevoerd (*ff*).

J.S.Bach:

- Bliksem en donder: sterke accenten op eerste tel van de maat, in koor accenten op de lettergrepen **Blitz**(e) en **Don**(ner), ondersteund door het orkest waarbij de sopranen en de fluit er af en toe bovenuit klinken.
- Koorstemmen zetten na elkaar in, zodat de tekst sind Blitze und Donner constant klinkt.
- Donder: lage tonen, vooral in het orkest. Alsmar doorgaande beweging in korte notenwaarden.
- Alles zeer luid uitgevoerd (*ff*).

Vraag 5: Strijkinstrumenten: (2^e) violen, altviolen en cello's.
Zij spelen snelle nootjes (korte, zestiende notenwaarden) in een stijgende en dalende beweging.

Vraag 6: Bassen, tenoren, altten, sopranen.

Vraag 7:

- Het begint met zeer zachte toon van fluit en violen, telkens worden instrumenten toegevoegd, ook zeer lage bastonen.
- De meeste instrumenten spelen een stijgende lijn, de bas speelt daarentegen juist een dalende lijn.
- Er klinken dissonante (wrange) samenklanken die oplossen in welluidende samenklanken.
- Over het algemeen worden lange/langere tonen gespeeld.
- Langzame toename van het volume tot zeer luid (*ff*) bij het uitbreken van de zonnestrallen (op 28:04).
- Nu spelen ook de koperblazers en de pauken en, in plaats van de lang aangehouden tonen, wordt een markant ritme (gepunteerd ritme) gespeeld.

Vraag 10: De muziek klinkt heel lieflijk. Het tempo is nu andante (rustig gaande). De fluit speelt een lyrische, wiegende melodie, begeleid door de strijkers die pizzicato (getokkeld) spelen. Het geheel wordt zacht gespeeld. Bij de herhaling van de melodie speelt de fagot met de fluit mee.

Vraag 11: De koperblazers onderstrepen de feestelijke, vreugdevolle sfeer van de bijna voltooide Schepping.

Vraag 12:

- Trompetten, trombones en pauken spelen niet meer, het zijn met name de strijkers, later aangevuld met de houtblazers en hoorns die de begeleiding spelen.
- De melodie is vloeiend, er wordt gebonden gespeeld.
- Er zijn geen gepuncteerde ritmes meer.
- In de zangmelodie worden kleine versieringen gezongen.
- Het wordt zachter uitgevoerd.

Vraag 15:

- Lang aangehouden toon op de eerste lettergreep van **E**-wigkeit, richting het slot zelfs heel lang aangehouden.
- Accentueren van de eerste lettergreep.
- De eerste lettergreep op een hoge toon inzetten.
- Veelvuldig herhalen van het hele woord.
- Herhalen van de eerste helft van het woord: **Ewig**.

Vraag 16:

- Thema 1 heeft minder noten (langere notenwaarden), is rustiger.
- Elke lettergreep heeft een noot.
- De melodie daalt aan het eind.
- Thema 2 heeft meer noten (kortere notenwaarden), is onrustiger.
- De melodie is een versiering op de lettergreep A van het woord Amen.
- De melodie stijgt aan het eind.